

**DJEČJI VRTIĆ „MALI PRINC“
LAŠČINSKA 17, ZAGREB**

**KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“
za pedagošku godinu 2020./2021.**

Ravnateljica:

Melita Jurič

U Zagrebu, rujan 2020.

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i članka 42. Statuta Dječjeg vrtića „Mali princ“, Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Mali princ“ je na sjednici održanoj 29.9.2020. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo Kurikulum Dječjeg vrtića „Mali princ“ za pedagošku godinu 2020./2021.

KLASA: 601-02/20-02/06

UR. BROJ: 251-624-04-20-01

U Zagrebu, rujan 2020.

ŽUPANIJA: GRAD ZAGREB

ADRESA: LAŠČINSKA 17

E-MAIL: vrtic-maliprinc@zagreb.hr

URL: www.vrtic-maliprinc.zagreb.hr

Tel/Fax: 01/2431460

MATIČNI BROJ: 03272117

OIB: 46201053599

OSNIVAČ: GRAD ZAGREB

GODINA OSNIVANJA:1938.

RAVNATELJICA: MELITA JURIČ

PODRUČNI OBJEKTI:

JORDANOVAC 23

KOZJAK – REBAR 31

SADRŽAJ

1. O NAMA
2. KURIKULUMU ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE
3. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“
  - 3.1. POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“
  - 3.2. NAČELA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“
  - 3.3. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“
  - 3.4. PROGRAMI
4. KULTURA VRTIĆA
5. SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH
DJELATNIKA
6. OSIGURAVANJE KVALITETE
7. LITERATURA

1. O NAMA

Dječji vrtić «Mali princ» započeo je s radom 1938. godine na lokaciji Laščinska 17. Tijekom godina svog djelovanja radio je na tri ili četiri lokacije. Trenutne tri lokacije ne zadovoljavaju u potpunosti potrebe stanovnika našeg kvarta za smještajem djece u predškolsku ustanovu.

Dan vrtića obilježavamo 24. travnja. Pedagoške godine 2017./2018. proslavili smo 80.-u godišnjicu rada našeg vrtića.

Posebno smo ponosni na činjenicu da smo u travnju 2007.g. proglašeni **prvim zagrebačkim vrtićem** sa statusom Međunarodne eko-škole, a naš je trud nagrađen Zelenom zastavom čiji smo ponosni vlasnici. Intenzivnim radom na kontinuitetu realizacije ovoga programa, status Međunarodne eko-škole obnovili smo nekoliko puta: prvi put 2009., drugi put 2011.godine, treći puta 2013.g., a 2015.g. stekli smo srebrni status Eko-vrtića. I nadalje ćemo nastojati raditi na odgoju i obrazovanju djece za okoliš i održivi razvoj s ciljem odgajanja novih generacija koje će živjeti i djelovati za očuvanje prirode.

Trenutno naš vrtić djeluje na tri lokacije:

Laščinska 17

- naš centralni objekt u kojem je smještena uprava vrtića
- sedam odgojnih skupina, jedna starija jaslička skupina
- šest skupina redovitog programa i jedna skupina s posebnim programom ranog učenja engleskog jezika
- voditeljica objekta je Željka Balen

Kozjak 31

- najveći objekt koji obuhvaća deset odgojnih skupina: dvije jasličke skupine, pet vrtićkih skupina redovitog programa te tri skupine s posebnim programima
- voditeljica objekta je Krešimira Topić

Jordanovac 23

- objekt koji broji šest odgojnih skupina - jedna mješovita jaslička skupina, četiri skupine redovitog vrtićkog programa i jedna skupina s posebnim program ranog učenja engleskog jezika
- voditeljica objekta je Ana Krajačić

Raspored odgojnih skupina po objektima

Objekt	Laščina	Kozjak	Jordanovac	ukupno
Jaslice	1	2	1	4
Vrtić - redovni program	5	5	4	14
Vrtić - posebni program (engleski)	1	1	1	3
Vrtić - posebni program (eko)	0	1	0	1
Vrtić - posebni program (sport)	0	1	0	1
ukupno	7	10	6	23

Broj djece po objektima

Objekt	Laščina	Kozjak	Jordanovac	ukupno
Jaslice	23	42	17	82
Vrtić - redovni program	126	125	107	358
Vrtić - posebni programi	26	57	25	108
ukupno	175	224	149	548

Vrtić ima kompletnu stručno-razvojnu službu:

- Antonija Rukavina, pedagoginja
- Ksenija Ranogajec Benaković, psihologinja
- Tanja Zagorščak, zdravstvena voditeljica
- Sonja Omerzo, logoped

MISIJA

Stvaranje poticajnog okruženja za življenje i učenje djece i odraslih te razvoj njihovih kompetencija.

VIZIJA

Želimo da naš vrtić bude mjesto u kojem se stvara sretna, uspješna i kreativna zajednica djece, roditelja i zaposlenika te potiče razvoj potencijala svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

2. KURIKULUM ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Kurikulum tumačimo kao teorijsku koncepciju koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje temeljni je dokument u Republici Hrvatskoj koji definira temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenta su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

Kroz uvažavanje socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na kvalitetnom razumijevaju djeteta – njegovih potreba, prava, interesa, emocija, mogućnosti, postojećih znanja i stilova učenja te kreativnih i drugih potencijala. Kurikulum ranog i predškolskog odgoja je razvojan, otvoren i fleksibilan. Mijenja se na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.

Holistička, tj. integrirana priroda kurikulumuma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikulumuma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

3. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“

Kurikulum Dječjeg vrtića „Mali princ“ predstavlja način implementacije Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u našem Vrtiću, uvažavajući njegove posebnosti. Sukladno tome, oblikovan je s obzirom na specifičan kontekst i kulturu okruženja u kojem se Vrtić nalazi, a njegovu kvalitetu određuje kvaliteta prostorno-materijalnih i socijalnih uvjeta koje nastojimo kontinuirano unaprjeđivati.

3.1. POLAZIŠTA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“

✓ POSTOJEĆI DOKUMENTI, ZAKONI I PROPISI

Kurikulum Dječjeg vrtića „Mali princ“ temelji se na slijedećim dokumentima, zakonima i propisima vezanim za djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj:

- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine 10/97, 107/07, 94/13)
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, 2014)
- Obiteljski Zakon (Narodne novine 103/15)
- Zakon o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08)
- Zakon o radu (Narodne novine 93/14)
- Konvencija o pravima djeteta (UN, 1989; Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži (2001))
- Konvencija o pravima osoba s invaliditetom (UN, 2006)
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske 7-8/91)
- Predškolski odgoj s programskim usmjerenjima njege, odgoja, zaštite i rehabilitacije djece predškolske dobi s poteškoćama u razvoju (Ministarstvo kulture i prosvjete, Zavod za školstvo RH, 1993)
- Pravilnik o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (Narodne novine, 133/97)
- Pravilnik o posebnim uvjetima i mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja (Narodne novine, 133/97)

- Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
- Program zdravstvene zaštite djece i higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću (Narodne novine, 105/02, 55/06, 121/07)

✓ PRIMJERI KVALITETNE PRAKSE

Kvalitetna praksa u određenim vrtićima diljem Republike Hrvatske te njihova iskustva služe nam kao vrijedan primjer i pomoć u usklađivanju Kurikuluma našeg Vrtića s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj. Iako je svaka ustanova specifična, a njen razvoj jedinstven te se koraci koji vode ka kvalitetnoj praksi i humanističkom, sukonstruktivističkom kurikulumu ne mogu „preslikati“ i biti jednako vrijedna u kontekstu neke druge ustanove, iskustva drugih služe nam kao putokaz razvoja i pružaju vrijednu pomoć.

Primjere kvalitetne odgojno-obrazovne prakse pronalazimo u nizu stručnih i znanstvenih publikacija domaćih autora, stručnim časopisima (Zrno; Napredak; Metodički obzori; Dijete, vrtić, obitelj,...) te na stručnim skupovima Agencije za odgoj i obrazovanje kao i na sastancima Sekcija stručnih suradnika kojima redovito prisustvujemo.

✓ ZNANSTVENE STUDIJE

U kontinuiranom vrednovanju i izgradnji Kurikuluma Dječjeg vrtića „Mali princ“ također polazimo od nama dostupnih znanstvenih studija iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kurikulumu ranog odgoja te inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja. Riječ je o radovima koji se bave različitim segmentima institucijskog odrastanja djece rane i predškolske dobi, a koje ujedinjuje tzv. nova paradigma djetinjstva, tj. ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Temeljne postavke studije Nove paradigme djetinjstva su:

- Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštovati.
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i, u velikoj mjeri, određuje svoj vlastiti život i razvoj.
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu.
- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju.

- Djetinjstvo je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (sociokonstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo.

3.2. NAČELA KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“

✓ FLEKSIBILNOST ODGOJNO-OBRAZOVNOGA PROCESA U VRTIĆU

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa smatramo jednim od najvažnijih načela kurikuluma naše ustanove. Ono zahtjeva i podrazumijeva fleksibilnost svih čimbenika procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za razinu kvalitete rada ustanove u cjelini. Njegovim prihvaćanjem i primjenom omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici uspješno se zadovoljavaju potrebe pojedinaca, poštuju se njihova prava i razvijaju njihovi potencijali osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja – partnera u odgojno-obrazovnome procesu. Nastojimo se voditi stavom kako u vrtiću nije primjereno postavljati striktnu shemu (vremenske, prostorne, organizacijske i sl.), jer one ograničavaju prihvaćanje individualno različitih ritmova djece tj. usporavaju i/ili onemogućavaju puninu razvoja njihovih potencijala. Načelo fleksibilnosti također polazi od uvjerenja da je učenje aktivni, subjektivni proces konstruiranja znanja pojedinca, koje se izvana može samo pokrenuti, ali se njime ne može izravno upravljati te da se ono u različitim subjektima učenja (djece i odraslih) ne događa ni jednakim redoslijedom ni jednakom brzinom.

Sukladno navedenom, cilj kojem težimo u ostvarivanju načela fleksibilnosti jest *kontinuirano raditi na transformiranju tradicionalnog pristupa shvaćanja odgojno-obrazovne dobrobiti za dijete u suvremen pristup sukonstrukcije kurikuluma. Odnosno, da se praksa u kojoj odgojitelj unaprijed planira sadržaje i znanja, kruto definira metode, oblike i vrijeme rada, mijenja u praksu u kojoj svi sudionici procesa konstruiraju pristup otkrivanja znanja.*

Temeljne postavke kojima se vodimo u primjeni načela fleksibilnosti i prema kojima nastojimo oblikovati vlastitu odgojno-obrazovnu praksu su slijedeće:

- kurikulum je otvoren, razvojan i promjenjiv
- sadržaji djetetova učenja nisu unaprijed striktno određeni i propisani nego se oni odabiru temeljem praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece
- odgojno-obrazovna praksa poštuje individualne interese i razvojne potrebe
- odgojno-obrazovna praksa je inkluzivna, uvažava i prihvaća različitosti djece koje mogu proizlaziti iz različite dobi, posebnih potreba, različitih nacionalnosti, vjeroispovijesti i sl. (prema Slunjski, 2011).

✓ Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Budući da su obitelji i vrtić dva temeljna sustava u kojem se dijete razvija i raste, zadovoljavanje njegovih potreba, razvoj njegovih potencijala, spoznaja i vještina potrebnih za čitav život moguć je samo kroz osiguravanje izravne, kvalitetne i poticajne komunikacije između roditelja (skrbnika) i svih djelatnika vrtića. U Dječjem vrtiću „Mali princ“ roditelje tj. skrbnike djeteta nastojimo prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgajatelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja tj. skrbnika djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: ***primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju.***

U svrhu ostvarenja navedenog cilja, i dalje ćemo njegovati i unaprjeđivati kvalitetu slijedećih oblika suradnje s roditeljima:

RODITELJSKI SASTANCI

TEME	NOSIOCI	VRIJEME
1. Plenarni roditeljski sastanci:		
- s roditeljima novoupisane djece o pripremi za polazak djeteta u jaslice ili vrtić	ST	lipanj
- s roditeljima starijih odgojnih skupina o pripremi djeteta za polazak u osnovnu školu	ST	veljača
- s roditeljima djece koja sudjeluju u odgojno-zdravstvenim programima	ST	tijekom g.
-s roditeljima djece polaznicima kraćih programa	ST	listopad
- sastanci po interesnim skupinama	ST	tijekom g.
- sastanci s roditeljima djece starijih skupina u sklopu CAP	CAP tim	tijekom g.

programa		
<p>2. Roditeljski sastanci na razini odgojnih skupina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje roditelja s karakteristikama odgojne skupine - diskusija o aktualnoj pedagoškoj, psihološkoj, zdravstvenoj problematici - podrška jačanju roditeljskih kompetencija - zajednička druženja djece, roditelja i odgojitelja 	<p>odgojitelji, ST odgojitelji, ST ST odgojitelji, ST</p>	<p>rujan tijekom g. tijekom g. tijekom g.</p>

Pri planiranju i realizaciji roditeljskih sastanaka vodit ćemo se trenutnom epidemiološkom situacijom i aktualnim preporukama HZJZ-a i MZO-a. Ukoliko bude potrebno, sve ćemo planirane sastanke koji podrazumijevaju okupljanje većeg broja ljudi realizirati na otvorenom uz socijalnu distancu ili putem online platforme.

INDIVIDUALNA SURADNJA S RODITELJIMA

TEME	NOSIOCI	VRIJEME
<p>1. Individualni razgovori s roditeljima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razmjena informacija o djetetu, njegovim potrebama, interesima, sposobnostima, specifičnostima, o ponašanju djeteta u odgojnoj skupini, njegovom sudjelovanju u zajedničkim aktivnostima te usklađivanje odgojnog djelovanja odgojitelja i roditelja 	<p>odgojitelji, ST</p>	<p>tijekom g.</p>
<p>2. Savjetovalište za roditelje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoć roditeljima u prepoznavanju posebnih potreba te zajedničko praćenje efekata usklađenog djelovanja - suradnja s roditeljima djece s teškoćama vezanim uz integraciju u odgojnu skupinu - suradnja s roditeljima darovite djece 	<p>ST odgojitelji, ST ST</p>	<p>tijekom g. tijekom g. tijekom g.</p>

SURADNJA PUTEM PISANIH MEDIJA

TEME	NOSIOCI	VRIJEME
1. Kutići za roditelje (prikaz postignuća djeteta i sadržaja odgojno-obrazovnog rada, informacije o prehrani i zdravstvenoj zaštiti, ekopano, podsjetnici na ispunjavanje dogovorenih obveza i sl.)	odgojitelji, ST	tijekom g.
2. Brošure i/ili letci za roditelje (Priprema za školu, CAP program, Prilagodba djeteta na vrtić i sl.)		
3. Ankete za roditelje (o zadovoljstvu odgojno-obrazovnim radom, zadovoljstvu suradnjom, potrebama roditelja i sl.)		

UKLJUČIVANJE RODITELJA U ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES

Trenutno, zbog epidemiološke situacije te poštivanja preporučenih mjera zaštite od virusa COVID-19 koje je izdao HZJZ, uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces i boravak u odgojnoj skupini neće biti moguć. No, ukoliko dođe do poboljšanja epidemiološke situacije i promjena u preporučenim mjerama svakako ćemo nastojati potaknuti na:

- uključivanje roditelja u svakodnevni odgojno-obrazovni rad prema afinitetima i interesima roditelja i potrebama odgojne skupine
- uključivanje roditelja u Eko-akcije (Jedno dijete jedan cvijet, prikupljanje papira i baterija, zajednička druženja, Projektni dan..)
- zajednička druženja djece, roditelja i odgojitelja (radionice zajedničke izrade igračaka, ukrasa od otpadnog i prirodnih materijala, natjecateljske igre, eko-kviz, izleti, posjete,...)

✓ Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Jedna od temeljnih zadaća Kurikuluma Dječjeg vrtića „Mali princ“ jest osigurati pretpostavke za nesmetanu i što „prirodniju“ prohodnost u odgoju i obrazovanju i to:

suradnjom našeg vrtića i osnovnih škola u našem okruženju

Ove pedagoške godine također ćemo nastaviti razvijati i njegovati suradnju s OŠ I. Filipovića, OŠ V. Nazora te OŠ Jordanovac, koju gradimo već dugi niz godina.

Osnovnim ciljem naše suradnje smatramo **premošćivanje barijera koje izazivaju stres i nezadovoljstvo djece, roditelja i prosvjetnih djelatnika prije i tijekom prijelaza među sustavima**. Stoga planiramo nekoliko aktivnosti kojima se nastojimo približiti ostvarenju navedenog cilja:

POSJETI OSNOVNIM ŠKOLAMA

Mjesec	odredište	Odgojne skupine
svibanj	OŠ“Jordanovac“	sve odgojne skupine školskih obveznika objekta Kozjak
	OŠ I. Filipovića	sve odgojne skupine školskih obveznika objekta Laščina
lipanj	OŠ“V.Nazora“	sve odgojne skupine školskih obveznika objekta Jordanovac

Posjet osnovnoj školi podrazumijeva zajednički odlazak školskih obveznika i njihovih odgojiteljica u osnovnu školu gdje se susreću s učenicima i učiteljicama prvog razreda, provode zajedničko vrijeme u razredu u ugodnom druženju i međusobnom upoznavanju. Učenici dijele svoja iskustva s predškolcima te im daju savjete koji će im olakšati polazak u školu. Predškolci se upoznaju sa svojim budućim učiteljicama, prostorom učionice te stječu prve dojmove o tome što ih sve očekuje u školi. Ovaj posjet temelj je za brojne razgovore i pripremu djece za polazak u školu u odgojnim skupinama.

Također njegujemo suradnju stručnih suradnika vrtića i škola, pri čemu dolazi do razmjene važnih informacija o djeci i njihovim specifičnostima te podrazumijeva zajedničko djelovanje svih sudionika koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece.

✓ **Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse**

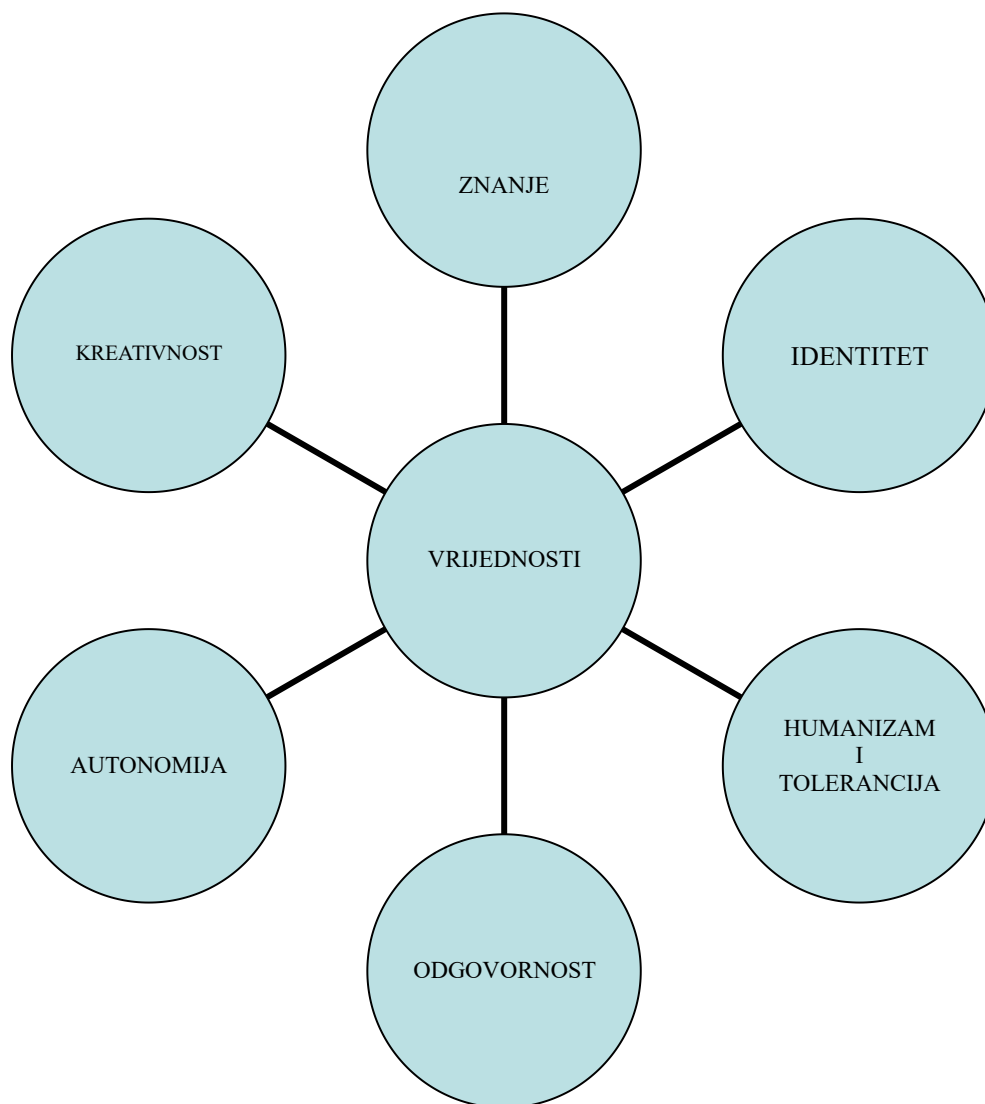
Nacionalni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje naglašava da podlogu tvorbe kurikuluma predstavlja okruženje vrtića, a ne izdvojeni sadržaji učenja ili predmetna područja. Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja (različite dimenzije okruženja) predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnoga procesa od samih praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića;
- osposobljavanja praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse, u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma; povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu i dijeliti to iskustvo s drugima u zajednice koje uče.

3.3. VRIJEDNOSTI KURIKULUMA DJEČJEG VRTIĆA „MALI PRINC“

Navedene vrijednosti preuzete su iz Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te nam predstavljaju stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i usmjeravaju naše djelovanje ka osiguravanju individualne i društvene dobrobiti.

✓ Znanje

- omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u kasnijim etapama obrazovanja
- u vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal
- važno je djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge zanimljive aktivnosti

✓ **Humanizam i tolerancija**

- razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima
- oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih
- potrebno je napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece (inkluzija djece s posebnim potrebama)

✓ **Identitet**

- izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta
- osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju
- podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta

✓ **Odgovornost**

- prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima
- odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta
- djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore
- samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja je osnovna alatka razvoja odgovornosti

✓ **Autonomija**

- usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta
- razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti
- dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja

✓ **Kreativnost**

- prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja
- poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji

3.4. PROGRAMI

U pedagoškoj godini 2020./21. rad se ustrojava za djecu predškolske dobi od jedne godine starosti do polaska u osnovnu školu kroz sljedeće programe:

- ***Redoviti 10-satni program***
- ***Posebni programi integrirani u redoviti program:***
  - ✓ *Cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika*
  - ✓ *Cjelodnevni program kinezioloških aktivnosti*
  - ✓ *Poludnevni program ranog učenja engleskog jezika*
  - ✓ *Poludnevni program odgoja i obrazovanja za okoliš i održivi razvoj*
  - ✓ *Program predškole*
- ***Posebni kraći programi izvan redovitog programa:***
  - ✓ *Program za potencijalno darovitu djecu „Iskrice”*
- ***Preventivno sigurnosni i zaštitni programi:***
  - ✓ *Primarni preventivni program*
  - ✓ *CAP program*
  - ✓ *Program interkulturalnog odgoja i obrazovanja u predškolskoj ustanovi*

Globalni cilj svih naših programa jest poticanje svih aspekata djetetova cjelovitog razvoja.

Uz navedeni globalni cilj, posebni programi osmišljeni su s ciljem pojačane podrške određenom području djetetova razvoja, poučavanje specifičnim znanjima i vještinama sukladno njegovim interesima. Dijete se na taj način usmjerava prema specifičnim sadržajima i aktivnostima koje će tijekom odrastanja dalje razvijati.

Provedba ovih programa temelji se na postojećim Programima verificiranim od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

3.4.1. Redoviti 10-satni program

Redovitim 10-satnim programom obuhvaćeno je 4 jasličke te 14 vrtićkih odgojno-obrazovnih skupina. Program se temelji na zakonskim i stručnim propisima, a pri njegovoj provedbi poštujemo osnovna načela rada s djecom predškolske dobi, usmjeravajući se na obilježja kvalitetnog izvanobiteljskog odgoja, organizirajući rad fleksibilno, u partnerstvu s roditeljima i širom zajednicom te poštujući prava svakog djeteta.

Posebna pozornost posvećuje se stvaranju kvalitetnog okruženja koje jamči cjelovit razvoj djeteta i osigurava njegovu osobnu, emocionalnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije odgojno-obrazovnog procesa:

- vrtić je mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta
- vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja
- vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije
- vrtić je mjesto stvaranje i izražavanja u različitim formama
- vrtić je mjesto demokratskog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta

Neki od temeljnih ciljeva ovog cjelovitog razvojnog programa su slijedeći:

- Kroz primjenu razvojnih lista za precizno utvrđivanje razvojnog statusa skupine i pojedine djece osigurati fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa i realizaciju osobne, emocionalne, obrazovne i socijalne dobrobiti svakog djeteta

STRATEGIJE RADA	NOSITELJI	VRIJEME
- inicijalna procjena razvoja djece putem razvojnih lista od strane odgojitelja, analiza, dogovor o načinu poticanja razvoja djece	odg., ST djeca, odg.	tijekom pedagoške godine
- praćenje djece putem foto i video zapisa, dokumentiranje putem postera, slikovnica, radova djece, dječjih izjava	odg., ST	
- analiza razvojnih lista, promišljanje primjerenog konteksta, metoda i sadržaja rada usmjerenih na unaprjeđenje svih djetetovih potencijala, izrada individualiziranih programa, planiranje	odg., ST	

stvaranje „eko identiteta“ svakog djeteta ponaosob		
--	--	--

- Poticati integrirano učenje djece kroz realizaciju različitih projekata koji proizlaze iz aktualnih i prepoznatih interesa djece

STRATEGIJE RADA	NOSITELJI	VRIJEME
<ul style="list-style-type: none"> – na osnovu praćenja interesa djece odabrati projekte koji će se realizirati u skupinama - kontinuirani rad na projektima, praćenje i dokumentiranje projekata pomoću foto i video dokumentacije, etnografskih zapisa, transkripata razgovora, dječjih radova, vrednovanje kvalitete projekata 	odgojitelji, pedagog	Tijekom godine

- Zadovoljiti interese i potrebe svakog djeteta te time razvijati njegova znanja, interese i kompetencije koje će mu omogućiti uspješno snalaženje u novim uvjetima života koji ga očekuju u školi.

STRATEGIJE RADA	NOSITELJI	VRIJEME
<ul style="list-style-type: none"> -utvrđivanje inicijalnog stanja u svim odgojnim skupinama djece u godini pred školu kako bi se optimalno strukturirao odgojno-obrazovni proces -zajednički dogovor odgajatelja i stručnih suradnika u cilju unapređenja pojedinih segmenata procesa -inicijalna procjena razvoja djece putem razvojnih lista, zajednički dogovor s ciljem što primjerenijeg poticanja kompetencija djece za cjeloživotno učenje -praćenje aktivnosti djece putem foto i video dokumentacije te prikupljanja radova i bilježenja aktivnosti djece -praćenje postignuća djece putem protokola i 	Odgojitelji, ST	Tijekom godine

razvojnih lista -razmjena informacija i usklađivanje odgojnog djelovanja vrtića i roditelja kroz roditeljske sastanke te individualne komunikacije u cilju daljnjeg poticanja razvoja djece -finalna evaluacija rada kroz upitnike za odgajatelje i roditelje		
---	--	--

3.4.2. Posebni programi integrirani u redoviti odgojno-obrazovni program

Globalni cilj ovih posebnih programa je:

Poticanje svih aspekata djetetova razvoja uz pojačanu podršku određenom području djetetova razvoja, poučavanje specifičnim znanjima i vještinama sukladno njegovim interesima. Dijete se na taj način usmjerava prema specifičnim sadržajima i aktivnostima koje će tijekom odrastanja dalje razvijati.

Osnovne značajke posebnih programa integriranih u redoviti odgojno-obrazovni program:

- razvojnost – primarni ciljevi i zadaće usmjereni na zadovoljavanje djetetovih primarnih potreba i na poticanje cjelovitog djetetovog razvoja
- specijaliziranost – orijentacija prema stjecanju posebnih, specifičnih znanja, vještina i navika koje imaju cjeloviti utjecaj na sva područja djetetova razvoja.

Provedba ovih programa temeljit će se na postojećim Programima verificiranim od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

3.4.2.1. Program ranog učenja engleskog jezika

U Dječjem vrtiću Mali princ Program ranog učenja engleskog jezika provodi se u tri mješovite odgojne skupine. U dvjema odgojnim skupinama program se provodi kao cjelodnevni, dok se u jednoj odgojnoj skupini navedeni program provodi kao poludnevni u sklopu redovitog 10-satnog programa. U tablici prikazujemo raspored odgojnih skupina po objektima.

OBJEKT	ODGOJNA SKUPINA	TRAJANJE PROGRAMA	DOB DJECE	BROJ DJECE	ODGOJITELJICE
LAŠČINA	Teddy bears	cjelodnevni program	3-OŠ	26	Željka Balen Snježana Topolovec Budišćak
JORDANOVAC	Bunnies	cjelodnevni program	3-5	25	Ivana Glavaš Martina Županić
KOZJAK	Fish	poludnevni program	3-OŠ	23	Slavica Šimprec Tanja Anđel

Prema Pravilniku o vrsti stručne spremlje stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spremlje ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (N.N.133/1997, čl.5.) Program ranog učenja engleskog jezika provode odgojiteljice sa stečenim zvanjem odgojitelj predškolske djece, s položenim stručnim ispitom te završenom dodatnom edukacijom u području engleskog jezika - položenim B2 stupnjem poznavanja engleskog jezika.

OSNOVNI CILJ PROGRAMA	Iako se radi o posebnom programu ranog učenja engleskog jezika, osnovni i najvažniji cilj ovog, kao i svih ostalih programa u Dječjem vrtiću „Mali princ“ je poticanje cjelovitog razvoja djeteta i zadovoljavanje njegovih razvojnih potreba.
SPECIFIČNI CILJEVI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> - razvijati radoznalost i senzibilizirati dijete za engleski jezik te upoznavanje i približavanje engleske kulture i običaja - poticati sposobnosti slušanja stranog fonološkog sustava - razvijanje slušne osjetljivosti, stvaranje navike slušanja i razumijevanja drugog jezika te sposobnosti oponašanje zvukova i tonova glasa - poticati na usvajanje osnovnog jezičnog rječnika, jezične strukture i jezične funkcije putem komunikacijskih sadržaja primjerenih dječjem uzrastu

	<ul style="list-style-type: none"> - njegovati ispravan izgovor, ritam i intonaciju - kroz svakodnevne životne situacije poticati djecu na korištenje engleskog jezika, spontano, jednostavnim rečenicama i frazama - razvijati kognitivne sposobnosti logičnog i brzog zaključivanja te mogućnosti vizualnog i situacijskog usvajanja riječi, rečenica i fraza na engleskom jeziku
<p>NAČINI UNAPRJEĐENJA PROGRAMA U PED. GOD. 2020./21.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nastavak sudjelovanja u međunarodnom projektu „Say Hello To The World“ – odgojna skupina „Bunnies“: - upoznavanje djece sa sigurnim korištenjem računala i nazivljem, - vježbanje sposobnosti sporazumijevanja na engleskom jeziku i njegovo svrhovito korištenje - razvijanje interesa prema drugim kulturama i tradicijama, empatije, altruizma, slobodne komunikacije

3.4.2.2. Poludnevni integrirani program odgoja i obrazovanja za okoliš i održivi razvoj

U pedagoškoj godini 2020./2021. ponovno započinjemo s provođenjem Poludnevnog integriranog programa odgoja i obrazovanja za okoliš i održivi razvoj koji je u međuvremenu reverificiran od strane MZO i AZOO. Navedeni program provodi se u jednoj odgojnoj skupini na objektu Kozjak.

OBJEKT	ODGOJNA SKUPINA	TRAJANJE PROGRAMA	DOB DJECE	BROJ DJECE	ODGOJITELJICE
KOZJAK	Ježići	poludnevni program	3-OŠ	16	Mateja Bolfek Jasna Birtić

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (N.N.133/1997, čl.5.) Program provode odgojiteljice sa stečenim zvanjem odgojitelj predškolske djece, s položenim stručnim ispitom.

Odgojiteljica Mateja Bolfek završila je dodatnu edukaciju u području odgoja za okoliš i održivi razvoj na Sveučilištu u Osijeku.

<p>OSNOVNI CILJ PROGRAMA</p>	<p>Iako se radi o posebnom programu, osnovni i najvažniji cilj ovog, kao i svih ostalih programa u Dječjem vrtiću „Mali princ“ je poticanje cjelovitog razvoja djeteta i zadovoljavanje njegovih razvojnih potreba.</p>
<p>SPECIFIČNI CILJEVI PROGRAMA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktivno uključivanje djeteta u procese doživljavanja, spoznavanja i vrednovanja okoliša te svih njegovih čimbenika, međusobnih interakcija i ovisnosti • podržavanje interesa i znatiželje za istraživanje svijeta prirode u najširem smislu (biljni i životinjski svijet, prirodne pojave, odnosi među predmetima i stvarima) • poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode • razvijanje učinkovite strategije za kritičko primanje informacija i komuniciranje u okolišu, o okolišu i za okoliš • osiguravanje uvjeta za primjenu stečenog prirodoslovnoga znanja u svakidašnjem životu • razvijanje pozitivnog odnosa djece prema prirodi i naviku uživanja u boravku u prirodi • poticanje razumijevanja promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću te odgovornošću pojedinca za vlastite postupke

3.4.2.3. Cjelodnevni program kinezioloških aktivnosti

Ovaj program novi je u ponudi posebnih programa DV „Mali princ“ te u rujnu 2020. započinjemo s njegovom provedbom formirajući jednu mješovitu odgojnu skupinu na objektu Kozjak.

OBJEKT	ODGOJNA SKUPINA	TRAJANJE PROGRAMA	DOB DJECE	BROJ DJECE	ODGOJITELJICE
KOZJAK	Loptice	cjelodnevni program	3-OŠ	18	Vesna Husnjak Nina Turčinović

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (N.N.133/1997, čl.5.) Program provode odgojiteljice sa stečenim zvanjem odgojitelj predškolske djece, s položenim stručnim ispitom te dodatnom edukacijom – Posebni program kinezioloških aktivnosti pri Centru za cjeloživotno učenje Sveučilišta u Zagrebu (Učiteljski fakultet)

OSNOVNI CILJ PROGRAMA	Osnovni i najvažniji cilj ovog, kao i svih ostalih programa u Dječjem vrtiću „Mali princ“ je poticanje cjelovitog razvoja djeteta i zadovoljavanje njegovih razvojnih potreba.
SPECIFIČNI CILJEVI PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje razvoja motoričkih sposobnosti djece te promoviranje aktivnog i sportskog načina života • usvojenost svih prirodnih/ spontanijih oblika kretanja odnosno biotičkih motoričkih znanja: puzanje, hodanje, trčanje, penjanje, skakanje, dizanje, nošenje, bacanje, hvatanje • koordiniranost pokreta te spretnost okulomotorike • usvojenost osnovnih pojmova i razumijevanja pravila djeci poznatih sportova poput nogometa, rukometa, košarke, tenisa • suradničko ponašanje, međusobno poštovanje i

	<p>pomaganje drugima</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspješnost u socijalnim odnosima (zahvalnost, opraštanje, altruizam, optimizam) • usvojenost vještina nenasilnog, konstruktivnog načina rješavanja konflikata i sukoba
--	--

3.4.2.4. Program predškole

Pripremiti dijete na polazak u školu iznimno je važno i zbog prvog dojma koje ono stječe, a koji bitno utječe na djetetove stavove, očekivanja i školski uspjeh. Pozitivan stav prema školi i pozitivna slika o sebi na početku školovanja olakšava razdoblje prilagodbe školskoj sredini i poboljšava školski uspjeh.

U Dječjem vrtiću „Mali princ“ program predškole za svu djecu školske obveznike bit će integriran u redovni neposredni rad s djecom. Dakle, u svim starijim vrtićkim skupinama redovitog i posebnog programa, program predškole provodit će se svakodnevno. U mješovitim odgojnim skupinama rad će se organizirati u poslijepodnevnim satima, za vrijeme popodnevnog odmora mlađe djece.

Navedeni Program provodit će se od 1. listopada do 31. svibnja u trajanju od minimalno 250 sati neposrednog rada.

Cilj Programa predškole: u godini i/ili dvije godine prije polaska u osnovnu školu, kroz usko partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom (posebice ustanovama osnovnoškolskog obrazovanja), u poticajnom materijalno-organizacijskom okruženju osigurati svakom djetetu optimalne uvjete za unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji ću mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju. Osnovna aktivnost, sredstvo i metoda rada koja se primjenjuje u ovom programu jest igra.

Organizirajući i provodeći ovaj program poštivat ćemo sljedeća načela:

- da se program provodi kao obogaćivanje, a ne kao zamjena za redoviti program,
- da se djeca u aktivnosti uključuju prema osobnom interesu i razvojnim sposobnostima, poštujući njihove individualne razlike, sposobnosti i afinitete obzirom na različita razvojna obilježja,

- da se u neposrednom radu s djecom teži individualizaciji odgojno-obrazovnog procesa, uvažavajući sve aspekte djetetova razvoja
- da unapređujemo intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece kroz stjecanje znanja, vještina i navika, izgrađivanje identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti te
- da pridonosimo osobnoj, emocionalnoj, obrazovnoj i socijalnoj dobrobiti djeteta.

Nastojat ćemo osigurati takve interakcijske odnose, u kojima će djeca stjecati sigurnost i samopouzdanje, osjećaj napredovanja i uspjeha te pozitivnu sliku o sebi kao kompetentnoj osobi.

Bitne zadaće u odnosu na dijete:

- zadovoljavanje svih djetetovih potreba, a posebno potrebe za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba te potrebe za samoostvarenje osobnih potencijala
  - razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te poticanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja
  - stjecanje i/ili unaprjeđivanje temeljnih kompetencija djeteta:
- Komunikacija na materinskom jeziku
  - Elementarna komunikacija na stranim jezicima
  - Matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji
  - Digitalne kompetencije
  - Učiti kako učiti
  - Socijalne i građanske kompetencije
  - Inicijativnost i poduzetništvo

3.4.3. Posebni kraći programi izvan redovitog odgojno-obrazovnog programa

3.4.3.1. Kraći program za potencijalno darovitu djecu „Iskrice“

Program za darovitu djecu „Iskrice“ započeo je sa radom prije 14 godina kao kraći program DV “Mali princ“, dobivši suglasnost za rad od Ministarstva odgoja i obrazovanja te Agencije za odgoj i obrazovanje. Program se provodi na objektu Kozjak, jednom tjedno u poslijepodnevni satima. Ove smo godine dobili reverifikaciju programa.

Program „Iskrice“, kroz različite kreativne aktivnosti, pokuse, natjecateljske igre, didaktičke igre, mozgalice, zagonetke, kreativne pitalice, igre asocijacija, kvizove, logičko-

kombinatoričke i matematičke igre, aktivnosti za poticanje kritičkog mišljenja i zaključivanja te socijalne igre potiče intelektualne i socijalne vještine, timski rad, konvergentno i divergentno mišljenje i dr. Osnovna nam je želja kroz zabavne i izazovne aktivnosti pružiti djetetu mjesto gdje može raditi ono što voli, družiti se sa sebi sličnim vršnjacima te razvijati svoje potencijale.

<p>CILJEVI PROGRAMA</p>	<p>Senzibilizirati i podučiti roditelje i odgajatelje o osobinama i potrebama potencijalno darovite djece vrtićkog uzrasta, te omogućiti nadarenim pojedincima da se u vrtićkom okruženju osjećaju ugodno i da ovdje realiziraju svoje potencijale.</p>
<p>ZADAĆE PROGRAMA</p>	<p>Budući da je program usmjeren na tri korisnika, zadaće se također odnose na tri sudionika odgojnog procesa: dijete, odgojitelja i roditelja.</p> <p><i>DIJETE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati potencijalno darovitu djecu - utvrditi mogućnosti , potrebe i interese takve djece - izraditi diferenciran program za svako darovito dijete - uvažavati specifične interese djeteta i produbljivati ih - omogućiti djetetu da uči ono što ga zanima, na način koji mu odgovara, te mu osigurati dovoljno vremena - organizirati složenije aktivnosti naročito u pogledu apstraktnog mišljenja - očekivati ustrajnost i neovisnost u radu - nuditi što raznolikiji materijal - potaknuti razvoj pozitivne slike o sebi i socijalnih vještina <p><i>ODGAJATELJ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - razviti osjetljivost za uočavanje i razlikovanje darovite djece - razviti toleranciju prema karakteristikama osobnosti takve djece - razviti motivaciju i znanja da prepoznaju njihove posebne potrebe i pokušaju im izići u susret <p><i>RODITELJI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ostvariti bolje upoznavanje i razumijevanje sposobnosti, karakteristika osobnosti i potreba svog djeteta

	- educirati ih o načinima zadovoljavanja potreba i interesa darovitog djeteta
KORISNICI PROGRAMA	Potencijalno darovita djeca u dobi od 5 – 7 g.
VRIJEME PROVEDBE	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija potencijalno darovite djece – rujan – listopad 2020. • Informiranje i savjetovanje roditelja – listopad 2020. • Organiziranje grupe i programa • Provođenje radionica 1x tjedno u trajanju od 75 minuta (studeni2020. – svibanj 2021.)* • Završna radionica te informiranje roditelja o napretku djece – svibanj 2020.
PROVODITELJI PROGRAMA	Ksenija Ranogajec Benaković – psiholog mentor , ECHA specijalist za edukaciju darovite djece i učenika; suradnici: psiholog pripravnik te odgojitelj
SPECIFIČNOSTI	<p>U programu zastupamo holistički pristup djeci. Kroz raznolike, inovativne aktivnosti i sadržaje potičemo i podržavamo razvoj spoznajnih, govornih te socio-emocionalnih kompetencija djece te razvoj kreativnosti.</p> <p>Ove godine uvrstit ćemo u program radionice za poticanje kreativnosti: Alessandro Antonietti: “WCR model of Creativity” te „Rescur: na valovima – kurikulum otpornosti za predškolsku dob“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • S obzirom na pandemiju Covid-19, a u skladu s preporukama Gradskog ureda za obrazovanje, još ne možemo odrediti točan datum početka provođenja kraćeg programa. No, za svako identificirano dijete napraviti će se IOOP.

3.4.4. Preventivno sigurnosni i zaštitni programi

Osnovni cilj ovih preventivno sigurnosnih i zaštitnih programa je:

- organizacijskim, materijalnim i socijalnim uvjetima omogućiti sigurnost djece
- osnažiti dijete i jačati njegove emocionalne i socijalne sposobnosti radi uspješnog suočavanja s potencijalnim opasnostima i učinkovitog zauzimanja za sebe i vršnjake.
- osnažiti dijete u praktičnim samozaštitnim vještinama

- osnažiti odrasle u zaštiti djece.

Provedba ovih programa temeljiti će se na postojećim programa – Preventivnom programu unaprjeđenja sigurnosti djece te CAP programu.

3.4.4.1. Preventivni program unaprjeđenja sigurnosti

<p>CILJ PROGRAMA</p>	<p>Identifikacija i prevencija utjecaja potencijalno rizičnih predmeta, situacija i osoba, te ometajućih čimbenika za sigurnost djece i utvrđivanje i primjena optimalnih standarda za povećanje mjera sigurnosti u širem i užem smislu. Podizanje razine sigurnosti svih sudionika odgojno obrazovnog procesa (djece i odraslih osoba) i ublažavanje svakodnevnog profesionalnog stresa.</p> <p>Provođenje posebnih mjera HZJZ s ciljem suzbijanja pandemije Covid-19.</p>
<p>SADRŽAJ PROGRAMA</p>	<p>Fizičke mjere zaštite – sigurnost okruženja</p> <p>Mjere za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja djece</p> <p>Sigurnost ozračja - psihosocijalne mjere zaštite</p> <p>Aktivnosti samozaštite i samoočuvanja djeteta</p> <p>Suradnja s roditeljima</p> <p>Podsjetnici na standardne postupke i metode djelovanja</p> <p>Protokoli postupanja u mogućim kriznim situacijama</p>
<p>KORISNICI PROGRAMA</p>	<p>Djeca svih odgojnih skupina Dječjeg vrtića „Mali princ“</p>
<p>PROVODITELJI PROGRAMA</p>	<p>Stručni tim i odgojitelji</p>

Nastojali smo unificirati postupanja u svim potencijalno rizičnim situacijama. Ove su godine dopunjeni protokoli koji obuhvaćaju postupke zaposlenika, a koji se odnose na odgojno-obrazovni proces, uz provođenje higijenskih postupaka, te uz zdravstvenu zaštitu djece.

Protokoli vezani uz odgojno-obrazovni proces:

- protokol postupaka i metode djelovanja radi povećanja sigurnosti u sobi dnevnog boravka i ostalih prostora vrtića
- protokol kod preuzimanja i korištenja pedagoški neoblikovanog materijala
- protokol o sigurnosti dječjih garderoba
- mjere sigurnosti za vrijeme dnevnog odmora djece u vrtiću
- postupanje u slučaju otkrivanja odstupanja u razvoju djeteta prilikom intervjua za upis u vrtić
- postupanje u slučaju kada kod djeteta upisanog u vrtić uočimo odstupanja u razvoju
- protokol ponašanja kod preuzimanja i predaje djeteta roditelju
- protokol postupanja odgojitelja koji pridonose sigurnosti djeteta za vrijeme zamjene odgojitelja
- protokol postupanja pri odlasku djece u Grad mladih
- protokol postupanja u situacijama agresivnog ispada roditelja
- protokol mjera postupanja u slučaju da po dijete u vrtić dođe osoba u alkoholiziranom ili drugom neprimjerenom psihofizičkom stanju
- protokol postupaka i mjera nadzora kretanja osoba u vrtiću;
- protokol postupanja u slučaju nestanka djeteta iz vrtića
- protokol postupanja u slučaju kad je dijete izvan kontrole emocija i ponašanja
- protokol mjera sigurnosti kod izlaska djece van ustanove (sudjelovanja djece u odgojno-obrazovnim i rekreativno-sportskim programima izvan vrtića)
- protokol u slučaju sumnje na zanemarivanje i/ili zlostavljanje djeteta ili nasilja u obitelji
- protokol postupanja u slučaju nasilja prema djetetu u vrtiću od strane odrasle osobe
- protokol postupanja u slučaju nasilja među djecom
- protokol o postupcima i mjerama u slučaju razvoda roditelja
- protokol postupanja u slučaju nesporazuma roditelja oko sadržaja roditeljske skrbi
- protokol postupanja u situacijama spolno neprimjerenog ponašanja među djecom

Protokoli vezani uz provođenje higijenskih postupaka:

- higijenski protokol za unutarnje i vanjske prostore vrtića;

-minimum higijenskih mjera i plan dezinfekcije djece i zaposlenika

Protokoli vezani uz zdravstvenu zaštitu djece i odraslih:

- opći plan u slučaju kriznog događaja
- protokol postupanja u slučaju pokretanja psihološke krizne intervencije u DV “Mali princ“
- mjere sigurnosti u prehrani djece za koje su odgovorni odgojitelji
- protokol postupanja kod pojave bolesti
- protokol postupanja kod alergijskih reakcija na nutritivne alergene
- protokol postupanja pri epidemiološkim indikacijama
- protokol postupanja u situacijama kada je ugroženo zdravlje djeteta (febrilne konvulzije, ubod insekata, pojava proljeva i povraćanja, pojava glista i uši)
- protokol za Covid-19
- protokol postupanja kod pojave zaraznih bolesti
- protokol postupanja u slučaju opasnosti na radnom mjestu

Protokoli postupanja značajan su standard naših postupanja i nastaju kao rezultat naših iskustava i različitih problemskih situacija u odgojno-obrazovnom procesu.

3.4.4.2. Provedba CAP programa prevencije zlostavljanja djece za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu

Predškolski CAP je program prevencije zlostavljanja djece namijenjen djeci predškolske dobi u vrtićima. CAP (Child Assault Prevention) program je primarne prevencije zlostavljanja koji osnažuje djecu u sprječavanju napada od strane vršnjaka, napada nepoznate osobe (otmica) i napada od strane poznate odrasle osobe. CAP nastoji integrirati najbolje izvore pomoći u zajednici kako bi se smanjila ranjivost djece i mladih na verbalno, fizičko i seksualno zlostavljanje.

U skladu s prioritetnim zadacima za ovu godinu, CAP tim će započeti s radionicom za odrasle. S obzirom na pandemiju Covid 19, vodite ćemo računa o načinu održavanja predavanja za odrasle.

Ciljevi i zadaci u odnosu na roditelje:

- educirati odrasle glede problema zlostavljanja djece
- educirati odrasle glede važnosti osposobljavanja djece u mnogim područjima njihovog života

- razviti učinkovit sustav potpore djeci
- pružiti odraslima izvore i poučiti ih vještinama koje će im pomoći prilikom pružanja pomoći djeci
- promicati ulogu roditelja i odgojitelja u prevenciji zlostavljanja djece
- pružiti informacije vezane uz zakone o prijavljivanju zlostavljanja djece

Dječje radionice će biti održane u nekoliko ciklusa uz dodatni rad s odgojiteljima na ponavljanju i osmišljavanju aktivnosti za djecu.

Ciljevi u odnosu na djecu:

- Definiranje osobnog prava na sigurnost
- Identificiranje potencijalno opasnih situacija
- Uvođenje u djelotvorne strategije sprečavanja nasilja (polazeći od dječjih sposobnosti)
- Osvješčivanje podrške koja im je na raspolaganju

Radionicama će biti obuhvaćena djeca školski obveznici za školsku godinu 2020./21.

CILJ PROGRAMA	<p>Cilj je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pružanje kvalitetnih informacija; • poučavanje učinkovitim preventivnim strategijama; • osnaživanje njima važnih odraslih, roditelja i zaposlenika vrtića, da im pruže kvalitetniju podršku.
SADRŽAJ PROGRAMA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanje za roditelje (126 roditelja) 2. Radionice za djecu (7 grupa x 2 dana) 3. Dogovor s odgajateljima vezan uz pripremne aktivnosti za provedbu radionica za djecu 4. Individualni razgovori s djecom (po potrebi)
KORISNICI PROGRAMA	Djeca školski obveznici, polaznici redovitog programa dječjeg vrtića te njihovi roditelji.
PROVODITELJI PROGRAMA	<p>Članovi CAP tima:</p> <p>Ksenija Ranogajec Benaković – psiholog</p>

	Antonija Rukavina – pedagog Odgovornice: Lidija Šošarić, Višnja Akšamović, Mirjana Borovec, Vesna Husnjak, Martina Županić, Krešimira Topić, Sanja Škoić
VRIJEME PROVEDBE	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje za roditelje – veljača 2021. • Dogovor s matičnim odgojiteljima – studeni 2020. • Pripremne aktivnosti za djecu studeni 2020. – veljača 2021. • Radionice za djecu veljača – ožujak 2021. • Podržavajuće aktivnosti za djecu: ožujak – lipanj 2021. • Sastanci CAP tima – tijekom provedbe

3.4.4.3. Program interkulturalnog odgoja i obrazovanja u predškolskoj ustanovi

Današnja društvena i politička situacija u svijetu, kao i sve veća mobilnost stanovništva, suvremen način života, uzrok su suživota različitih kultura tj. življenja interkulturalizma i u našem vrtiću.

Odgajno-obrazovne ustanove postale su osnovna mjesta socijalizacije. Djeca polaskom u odgojno-obrazovnu ustanovu uče živjeti zajedno i prvi puta se susreću s kulturnim razlikama koje donose pripadnici manjina ili djeca stranaca, azilanata. Interkulturalni odgoj i obrazovanje nam daje mogućnost uspoređivanja različitih mišljenja, kultura, ideja te ga treba omogućiti svima, a posebno mladima da se snađu u odnosima s drugačijima i da ih se pripremi za život u demokratskom i pluralističkom društvu (Piršl i sur., 2016).

Interkulturalni odgoj i obrazovanje bitna je karika odgoja djece. Danas se sve više piše i govori o tome, te postoji velika potreba da on postane sastavni dio Kurikuluma predškolske ustanove. U kreiranju ovog programa rukovodili smo se i *Preporukom Europskog parlamenta i Savjeta* od 18. prosinca 2006. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (2006/962/EC), prema kojem ovaj Program „mora osigurati svakom djetetu optimalne uvjete za razvijanje i unapređivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će mu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u predškolskom, a kasnije i u školskom okruženju.“

Ovu temu u predškolskom razdoblju djeci trebaju približiti i prenositi upravo odgojitelji, no veoma je bitno da se i oni usavršavaju u ovom području kako bi bili što kompetentniji za rad u području interkulturalnog odgoja i obrazovanja. Od malena bi trebalo djeci omogućiti upijati znanja i stvarati stavove kojima će doprinijeti društvu i zajednici u kojoj žive.

Načela, vrijednosti, polazišta, ciljevi i zadaće programa proizlaze iz gore navedenih dokumenata i suvremenih znanstvenih spoznaja iz područja razvoja i odgoja i obrazovanja, iz osobitosti i kulture vrtića, te obilježja kulture i tradicije djetetove obitelji i okruženja u kojem živi.

CILJ PROGRAMA	<ul style="list-style-type: none"> - omogućiti podršku djeci pripadnicima nacionalnih i etničkih manjina predškolski odgoj i obrazovanje u skladu s njihovim specifičnostima koja se odnose na nepoznavanje hrvatskog jezika i kulture te promicanje razvoja interkulturalnih vrijednosti kod sve djece uključene u odgojno-obrazovnu skupinu. - usvajanje temeljnih pojmova u području kulture i međukulturalnih odnosa, razumijevanje obilježja svoje i drugih bliskih kultura te kulturne raznolikosti svijeta - razumijevanje načela i pretpostavki funkcioniranja kulturno pluralne zajednice - razvoj otvorenoga ili višekulturalnoga identiteta u skladu s potrebama kulturno pluralne i demokratske zajednice, uključujući kulturnu osjetljivost i višejezičnu kompetenciju razumijevanje posljedica diskriminacije kulturno drugačijih te razvoj nestereotipnoga mišljenja, anti predrasudnih stavova, snošljivosti i solidarnosti.
SADRŽAJ PROGRAMA	<p>– razvojno primjereni poticaji u skladu s interesima i potrebama, koji potiču djecu na osmišljavanje i realizaciju brojnih, raznovrsnih aktivnosti usmjerenih ka poticanju i razvoju temeljnih kompetencija za demokratsko društvo</p>
KORISNICI PROGRAMA	<p>Djeca polaznici redovitih i posebnih programa našeg vrtića, a</p>

	osobito djeca pripadnici nacionalnih manjina te djeca kojima hrvatski nije materinji jezik.
PROVODITELJI PROGRAMA	Odgjitelji u suradnji sa stručnim timom
VRIJEME PROVEDBE	Kontinuirano tijekom pedagoške godine.

4. KULTURA VRTIĆA

Kultura odgojno-obrazovne ustanove utječe na način kako ljudi razmišljaju, osjećaju i rade, kako organiziraju, oblikuju te podržavaju procese učenja odgojitelja i djece. Ona je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima odgojitelja, ravnatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, administrativnog, pomoćnog osoblja i roditelja, a karakteristična je za djelovanje vrtića. Prepoznaje se po međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja. Kultura vrtića uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalno i socijalno okruženje vrtića) te vođenje vrtića.

Osnovne postavke, odnosno uvjerenja na kojima nastojimo dalje razvijati i usmjeravati kulturu naše ustanove temelje se na suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije odgojno-obrazovnog procesa:

- vrtić je mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta
- vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja
- vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije
- vrtić je mjesto stvaranje i izražavanja u različitim formama
- vrtić je mjesto demokratskog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta

Posebna pozornost posvećuje se stvaranju kvalitetnog okruženja koje jamči cjelovit razvoj djeteta i osigurava njegovu osobnu, emocionalnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit. U svakom slučaju, okruženje u kojem djeca i odrasli provode svoje dnevne živote i kroz njih uče, treba poticati i promovirati razvoj i učenje. Polazišta prema kojima procjenjujemo poticajnost okruženja u našem Vrtiću su: ***razvojna primjerenost, estetska oblikovanost te socio-konstruktivistička paradigma cjeloživotnog učenja.***

Želja nam je i ove pedagoške godine djelovati u smjeru izgradnje ***suradničke kulture ustanove, odnosno prakse življenja i učenja zajedno s drugima, odraslima i djecom, prakse dijeljenja znanja i razvijanja kulture dijaloga te zajedničke odgovornosti za djecu, prostor i odgojno-obrazovni proces.***

Želimo vrtić usklađen sa suvremenom teorijom i praksom, čije su vrijednosti i načela izrečena kroz uvodne premise.

5. SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH DJELATNIKA

Bitna misija obrazovanja je pomoći svakoj osobi da razvije svoj vlastiti potencijal da bi postala cjelovito ljudsko biće, preporučujući pristup „učiti kako učiti” tijekom čitavog života. Svakoga pojedinca bi trebalo osposobiti za učenje tijekom njegovog životnog vijeka da bi bio u stanju kontinuirano se prilagođavati promjenjivom, složenom i međuovisnom svijetu. Pod stručnim usavršavanjem odgojitelja podrazumijevamo istraživanje i mijenjanje osobne prakse, što ovisi od angažmana odgojitelja i stručnog tima, i ima važne implikacije na njihov osobni razvoj. Nastojat ćemo našim djelatnicima osigurati kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. I dalje ćemo poticati stjecanje novih saznanja i regionalnih, nacionalnih i svjetskih trendova iz područja ranog i predškolskog odgoja kroz stručne skupove u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ili neke druge organizacije, ali ćemo naglasak staviti na timski rad odgojitelja te na obogaćivanje i unaprjeđivanje odgojne prakse kroz razmjenu međusobnih dostignuća prakse odgojno-obrazovnog rada.

Bitna zadaća stručnog usavršavanja ove pedagoške godine je ...

jačati kompetencije odgojitelja kroz program individualnog i grupnog stručnog usavršavanja koje proizlazi iz njihovih interesa i aktualnih potreba, a osobito za primjenu projektne metode rada.

Teme individualnog stručnog usavršavanja sastavni su dio Programa stručnog usavršavanja koji izrađuju svi odgojitelji i stručni suradnici prema vlastitom interesu, specifičnostima i potrebama odgojne skupine i Vrtića u cjelini. Osim individualnog stručnog usavršavanja, u pedagoškoj godini 2020./2021. planirani su slijedeći oblici grupnog stručnog usavršavanja:

- u vrtiću:
  - Odgojiteljska vijeća
  - interni stručni aktivni i radionice
  - timski rad odgojitelja (suradničko učenje)
  - pripremanja na razini objekta - razmjena iskustava sa sustručnjacima
- izvan vrtića:
  - stručni seminari u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje te Sekcija str. sur.
  - radionice i razmjena primjera dobre prakse na Danima DV Grada Zagreba

6. OSIGURAVANJE KVALITETE

Jedno od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalni rast pa je obveza svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređivanja.

U Dječjem vrtiću „Mali princ“ sustavno će se provoditi samovrednovanje svih segmenata rada ustanove.

NAČIN I SADRŽAJ VREDNOVANJA	NOSITELJI
Ankete o zadovoljstvu roditelja organizacijom rada odgojnih skupina i dežurstva	ST i odgojitelji
Mjesečno praćenje jutarnjeg i poslijepodnevnog dežurstva	ST
Izrada i obrada anketa o prisutnosti djece u vrijeme blagdana i ljetnih mjeseci u cilju optimalne organizacije rada	ST
Praćenje procesa prilagodbe putem protokola – analiza protokola te poduzimanje mjera za unaprjeđenje kvalitete	ST
Izrada i obrada anketa za procjenu perioda prilagodbe za odgojitelje i roditelje	ST, odgajatelji, roditelji
Analiza protokola za praćenje perioda adaptacije za svako dijete	Odgajatelji, ST
Analiza bilježaka odgajatelja u Knjizi pedagoške dokumentacije odgojne skupine o periodu adaptacije	Odgajatelji, ST
Foto i video zapisi iz odgojnih skupina tijekom perioda adaptacije	Odgajatelji
Analiza razvojnih lista u svakoj odgojnoj skupini na početku i na kraju radne godine	Odgajatelji i ST
Procjena razvojnog statusa djece putem dijagnostičkih sredstava, protokola, ček lista i opažanja u odgojnoj skupini	Pedagog, psiholog, logoped

<p>Analiza planiranih razvojnih zadaća, poticaja i valorizacije odgojno-obrazovnog rada u Knjigama pedagoške dokumentacije odgojnih skupina</p>	<p>Pedagog, psiholog</p>
<p>Praćenje razvoja djece s posebnim potrebama kroz uvide u med.dokum., procjenu putem psihodijagnostičkih i logopedskih sredstava, skala procjena, lista praćenje, individualnog dosjea svakog djeteta, izradu i praćenje realizacije IOOP-a</p>	<p>Odgajatelji, ST</p>
<p>Pedagoško-instruktivni uvidi u rad, zajedničke refleksije s parovima odgajatelja</p>	<p>Odgajatelji, ST</p>
<p>Primjena i analiza različitih oblika dokumentiranja aktivnosti djece:</p> <ul style="list-style-type: none"> • individualni portfolio • uratci djece (individualni i zajednički) – slike i crteži, verbalni izričaji , pisani uratci djece, konstrukcije, foto i video zapisi • bilješke o aktivnostima djece 	<p>Odgajatelji, ST, roditelji</p>
<p>Primjena i analiza različitih oblika dokumentiranja aktivnosti odgajatelja – samorefleksije i grupne refleksije odgajatelja sa članovima ST (usmene i pismene)</p>	<p>Odgajatelji i ST</p>

7. LITERATURA

1. Bruner, J. S. 2000. *Kultura obrazovanja*. Educa, Zagreb
2. Ferruci, P. 2000. *Što nas uče djeca*. Algoritam, Zagreb
3. Miljak, A. 1996. *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja: Model Izvor*. Persona, Velika Gorica
4. Miljak, A. 2009. *Življenje djece u vrtiću*. SM naklada, Zagreb
5. Senge, P., Ross, R., Smith, B., Roberts, C., Kleiner, A. 2002. *Peta disciplina u praksi*. Strategije i alati za gradnju učeće organizacije. Mozaik knjiga, Zagreb
6. Sindik, J. 2007. *Poticajno okruženje i osobni prostor djece u dječjem vrtiću*. *Metodički obzori* 3 (2008), str. 143 - 154.
7. Slunjski, E. 2008. *Dječji vrtić zajednica koja uči*. Spektar Media, Zagreb
8. Slunjski, E. 2006. *Stvaranja predškolskog kurikulumu u vrtiću – organizaciji koja uči*. Mali profesor, Zagreb
9. Strugar, V. (ur.) 2002. *Koncepcija promjena odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj: projekt Izvorište*. Ministarstvo prosvjete i športa, Zagreb
10. Stoll, L., Fink, D. 2000. *Mijenjajmo naše škole: Kako unaprijediti djelotvornost i kvalitetu škola*. Educa, Zagreb
11. 2001. *Prijedlog koncepcije ranog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj*. RH Ministarstvo prosvjete i športa, Prosvjetno vijeće, Školske novine broj 12, Zagreb
12. 2007. *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi s konačnim prijedlogom zakona*. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Zagreb
13. *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja*. Zagreb: NCVVO, 2012.
14. *Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece*. Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8., Zagreb, 1991.
15. *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju*. Zastupnički dom sabora Republike Hrvatske. Narodne novine broj 94, Zagreb, 2013.

16. *Državni pedagoški standard*. Narodne novine broj 90/ 2010.

17. *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. Zagreb: Narodne novine broj 5 / 2015.